

Shtëpia Botuese SHBLSH e RE

Plani mësimor për vitin shkollor 2011- 2012 në lëndën Biologji (klasa 6).

Biologjia 6

1. Synimi

Nxënësit në klasën e gjashtë do të eksplorojnë dhe do të përcaktojnë rrugët në të cilat komunitetet e bimëve dhe të kafshëve plotësojnë nevojat e tyre në vendbanimet e tyre specifike.

Në vëzhgimin e tyre ata gjithashtu do të studiojnë disa nga faktorët që ndikojnë në ekosistemet e ndryshme, duke përfshirë ndryshimet që ndeshen në mënyrë natyrale dhe ndryshimet që lindin si pasojë e njerëzve.

2. Objektiva të përgjithshëm

- Në fund të klasës së gjashtë nxënësit:
- Të demonstrojnë njohjen e koncepteve të vendbanimit dhe komunitetit, të identifikojnë faktorët që mund të veprojnë mbi vendbanimet dhe komunitetet e bimëve dhe kafshëve:
- Do të hetojnë varësinë dhe marrëdhëniet e bimëve dhe të kafshëve në vendbanimin specifik;
- Do të përshkruajnë rrugët në të cilat njerëzit mund të ndryshojnë vendbanimet dhe ndikimet e këtyre ndryshimeve në bimët dhe kafshët brenda habitateve, si mbi shëndetin e tyre.

Ndërtimi i librit "Biologjia 6"

Libri ka këto linja dhe nënlinja kryesore:

1.Mjediset natyrore

1.1 Kuptimi i vendbanimit të gjallesave

1.2 Lidhjet ushqimore

2.Jeta në mjedise të ndryshme

2.1 Jeta në mjedise ujore

2.2 Jeta në mjedise tokësore

3.Mjedisi dhe njeriu

3.1 Ruajtja dhe mbrojtja e mjedisit

Programi analitik Biologjia 6

Në klasën e gjashtë biologjia zhvillohet në 35 javë mësimore me 2 orë në javë

Orë gjithsej

35 javë x 2 orë = 70 orë

Linjat dhe nënlinjat	Sasia e orëve
Mjediset natyrore	16 orë
Kuptimi i vendbanimit të gjallesave (habitati)	10 orë
Lidhjet ushqimore	6 orë
Jeta në mjedise të ndryshme	30 orë
Jeta në mjedise (ekosisteme) ujore (lagë)	15 orë
Jeta në mjedise (ekosisteme) tokësore (të stersë)	15 orë
Mjedisi dhe njeriu	10 orë
Mbrojtja dhe ruajtja e mjedisit	10 orë
Orë të lira	14 orë (20% e orëve totale)

Shtëpia Botuese SHBLSH E RE
Plani mësimor: Biologjia 6

Plani mësimor është i bazuar në kurikulën e miratuar nga MASH.

Kurikula është zbatuar plotësisht në librin e hartuar, i cili në të gjithë përmbajtjen e tij në çdo orë përputhet me të.

Libri ka objektivat kryesorë dhe specifikë.

<p>Linja 1 Mjediset natyrore (16 orë)</p>		
<p>Nënlinja 1 Vendbanimi i gjallesave (10orë)</p>		<p>Objektiva të përgjithshëm</p>
<p>Titulli i mësimit për çdo orë</p> <p>1.1. Biosfera, mjedisi për jetën 1.2. Cilësitë e mjedisit 1.3. Të njihemi me disa koncepte të ekologjisë 1.4. Ekosistemet vazhdimisht ndryshojnë 1.5. Marrëdhëniet ndërmjet gjallesave. Konkurrenca 1.6. Parazitizmi, formë e Marrëdhënieve midis gjallesave 1.7. Bashkëlidhje të rëndësishme midis gjallesave. Simbioza 1.8. Zëvendësimet e njëpasnjëshme ekologjike. Klimaksi 1.9. Çdo gjallesë në shtëpinë e saj Dhe në rolin e saj 1.10. Ekskursion në një ekosistem</p>		<ul style="list-style-type: none"> •Të përkufizojë biosferën. •Të dallojë faktorët biotikë nga ata jo biotikë. •Të përshkruajë ekosistemin, si mjedis i komunitetit biologjik. •Të dallojë biocenozën nga biotopi dhe marrëdhëniet ndërmjet tyre. •Të krahasojë bashkëlidhjet e dobishme të gjallesave. •Të argumentojë, që çdo gjallesë ka përveç habitatit edhe nishin e saj ekologjik.

<p>Nënlinja 2</p> <p>Lidhjet ushqimore (6 orë)</p>	<p>Objektiva të përgjithshëm</p>
<p>Titulli i mësimit për çdo orë</p> <p>2.1. Lidhjet ushqimore 2.2. Zinxhirët ushqimore dhe rrjetat ushqimore 2.3. Piramidat ekologjike 2.4. Lëndët qarkullojnë në biosferë 2.5. Cikli i azotit 2.6. Pyetje dhe ushtrime përmbledhëse</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Të dallojë organizmat prodhues nga konsumatorët dhe dekompozuesit. •Të ndërtojë një zinxhir ushqimor ujor apo tokësor. •Të interpretojë rrjetat dhe piramidat ushqimore.
<p>Linja 2</p> <p>Jeta në mjedise të ndryshme (30 orë)</p>	
<p>Nëninja 3</p> <p>Jeta në mjediset ujore (16 orë)</p>	<p>Objektiva të përgjithshëm</p>
<p>Titulli i mësimit për çdo orë</p> <p>3.1. Jeta në mjediset ujore 3.2. Ekosistemet e ujërave të rrjedhshëm 3.3. Lagunat 3.4. Ekosistemet e liqeneve 3.5. Ekosistemi i liqenit të Ohrit 3.6. Jeta në pellgjet ujore 3.7. Ekosistemet e ujërave të kripura 3.8. Karakteristikat e gjallesave të planktonit detar 3.9. Meduza, cikli i zhvillimit 3.10. Gjallesat nektonike 3.11. Organizmat e fundeve detare. Organizmat bentonike 3.12. Shpendët detarë 3.13. Deti si burim mirëqenie për njeriun</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Të njohë objektin e studimit të hidrobiologjisë. •Të bëjë klasifikimin e ekosistemeve ujore dhe të përcaktojë veçoritë e tyre. •Të përcaktojë veçoritë dalluese të organizmave ujore planktonike, bentonike dhe nektonike. •Të përshkruajë ekosistemet lagunore dhe rëndësinë e tyre në përmirësimin e mjedisit. •Të shpjegojë shkaqet e ndotjes së mjediseve ujore dhe masat për parandalimin e saj.

<p>3.14. Ndotja e ujërave detare 3.15. Relievi i oqeanëve 3.16. Ndiko në përmirësimin e mjedisit (Projekt) Përmbledhje ushtrimesh</p>	
<p>Nëninja 4. Ekologjia e mjedisit (15 orë)</p>	<p>Objektiva të përgjithshëm</p>
<p>Titulli i mësimit për çdo orë</p> <p>4.1. Ekologjia e mjediseve tokësore. Ç'është toka? 4.2. Tundra 4.3. Tajga. Pyjet halorë 4.4. Pyjet e zonave me klimë mesatare 4.5. Pyjet tropikalë 4.6. Jeta në livadhe 4.7. Shkretëtira 4.8. Ekosistemet e maleve 4.9. Jeta në pyll 4.10. Punë praktike: Jeta në koloni 4.11. Parqet tona kombëtare 4.12. Kërpudhat, likenet, myshqet 4.13. Të ruajmë biodiversitetin e vendit tonë 4.14 -15. Pyetje dhe ushtrime për përsëritje</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Të përcaktojë biomat kryesore tokësore në varësi nga shtrirja dhe klima. •Të dallojë veçoritë e gjallesave të tundrës, tajgës, si bioma të zonave të ftohta. •Të përshkruajë savanat dhe veçoritë e gjallesave në to. •Të diskutojë për veçoritë e ekosistemeve të shkretëtirave dhe përshtatjes së gjallesave. •Të krahasojë veçoritë e gjallesave në ekosisteme me kushte klimatike ekstreme

<p>Linja 3 Mjedisi dhe njeriu (10 orë)</p>	
<p>Nënlinja 5. Ruajtja dhe mbrojtja e mjedisit (14 orë)</p>	<p>Objektiva të përgjithshëm</p>
<p>Titulli i mësimit për çdo orë</p> <p>5.1. Njeriu e sundon mjedisin 5.2. Ndotja e ajrit 5.3. Shiu acid 5.4. Ndotja nga pesticidet 5.5. Të mbrojmë tokën nga erozioni 5.6. Mbetjet që rrezikojnë jetën tonë 5.7. Ndotja e ujërave. Eutrofikimi 5.8. T'i kthehemi traditës 5.9. Pyetje dhe detyra për përsëritje 5.10. Projekt. Të krijojmë një park 5.11. Punë laborator. Përbërja e tokës 5.12. Punë praktike. Shiu acid 5.13-14. Ekskursion. Një ditë pranverore</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Të përcaktojë rolin e njeriut si sundues i mjedisit. •Të dallojë të gjitha llojet e ndotjeve të mjedisit. •Të përshkruajë ndotjet kryesore në ujëra. •Të krijojë një park ekologjik. •Të krahasojë në mjediset natyrore dukuri pozitive dhe negative të sotme.
<p>Shënim Disa nga orët e lira janë përfshirë me tema projekti në nënlinjën përkatëse</p>	

